

POSELSTVÍ
Posvátného synodu Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku
PASCHA KRISTOVA 2019

Drazí duchovní otcové, v Kristu milovaní bratři a sestry:

Vstal z mrtvých Kristus! Vpravdě vstal z mrtvých!

X ϣ̄ π ó ε ζ κ ο ε κ ρ έ ε ε

„Toť jest den, kterýž učinil Hospodin! Radujme se a veselme se v něm!“
volá žalmista David. (Ž 117,24)

V dobách Starého zákona byl tehdejší svátek paschy slavnostní vzpomínkou na velkolepé vysvobození z egyptského z otroctví. A co teprve říci o naší Pasše? Vždyť Starý zákon byl pouhým stínem a předznamenáním toho, co mělo teprve přijít s narozením a vítězstvím zaslíbeného Mesiáše. Stará pascha, kterou slavili židé, byla svátkem tělesného vysvobození izraelského národa, zbavením pozemského otročení pod bičem faraóna. Naše církevní Pascha je však vznešenější, protože je duchovní a řeší věčný úděl člověka. Pascha Kristova vyvádí věřící spoutané hříchem ven z tohoto duchovního otroctví – k odpuštění jejich vin a do svobody Božích dětí. Vyhnance navrací do ráje. Vede je od smrti do života. Místo úniku z područí faraónova se nyní zbavuje Boží lid krutosti ďábla a věčné záhuby.

Pascha Páně je naším největším svátkem, v němž oslavujeme, že sám Boží Syn svým Vzkříšením z mrtvých přešel z tohoto světa k nebeskému otci, ze země na nebe, a tím nás zbavil věčné smrti a otročení ďáblu. Daroval nám „moc stát se Božími dětmi“ (Jan 1,12), vysvětluje sv. Ambrož Milánský.

Hlahol paschálních zvonů svolává věřící, svátečně oblečené do světlých oděvů, aby – podobně jako tenkrát ženy myronosice – žasli nad prázdným hrobem, na němž ještě zářilo duchovní světlo Vzkříšení. Duchovenstvo v bílých rouchách okuřuje vonným dýmem, věřící se svícemi – všichni obcházejí s paschálním zpěvem chrám. Lidé se radují, andělé spolu s nimi vzdávají chválu. Pozemské i nebeské se

spojilo k oslavě Vzkříšení a vítězství Pána Ježíše nad smrtí: „**Ať povstane Bůh a rozptýlení budou nepřátelé Jeho!**“

Na Vzkříšení Kristově stojí naše pravoslavná víra. Apoštol Pavel volá směrem k těm, jejichž víra je slabá či nemocná, aby nepochybovali o Vzkříšení: „Kdyby Kristus nevstal z mrtvých, marná by byla naše víra!“ (1 Kor 15,17) My však nemusíme pochybovat, protože máme celý oblak svědků: sám apoštol Pavel viděl vzkříšeného Spasitele; prvokřesťanská církev měla ve svých řadách stovky lidí, kteří se setkali se zmrtvýchvstalým Pánem. Dokonce i mimo církev některé důvěryhodné osoby poskytly o tom svá svědectví. Pak je tu nespočet svědectví pravoslavných svatých, kterým se zjevil Pán ve své slávě. Ani dnešní doba nemá nouzi o taková zjevení — za všechny vzpomeňme svědectví nedávno svatořečeného velikého světce Paisije Svatohorce (+1994), který hleděl do neskonalé krásné tváře Ježíše Krista.

Vzkříšení Kristovo nám dává záruku a důkaz, že vše, v co věříme a v co jsme složili naději, je pravda! Zmrtvýchvstání Pána je zárukou našeho vlastního vzkříšení. Je to záruka přemožení smrti a překonání moci hříchu. Záruka vítězství našeho Pána nad nepřítelem lidského rodu, nad záhubcem lidských duší, nad ďáblem a jeho silami. Je zárukou brány otevřené člověku zpět do ráje. Je zárukou naší spásy a věčného blaženého života s Kristem! Obdrželi jsme tedy od Krista záruku opravdovosti všeho, v co věříme a v co doufáme.

Adam s Evou byli kdysi kvůli hříchu vzpoury a kvůli odpadnutí od Boha vyhnáni z ráje a jeho brána jim byla uzavřena. Protože se svou neposlušností odcizili Stvořiteli, byli zbaveni ráje, ztratili přístup ke stromu života a vnikla do nich smrt. Přišel však Kristus, kterého Písmo svaté nazývá **novým Adamem**, projevil poslušnost a to až do krajnosti — ke smrti na kříži. (Filip 2,7) Následně otevřel doposavad pevně uzamčenou bránu ráje. Otevřel ji pro nás všechny, neboť **ti, kteří kvůli starému Adamovi umírají, oživeni jsou v samém Kristu.** (1 Kor 15,22)

Kristova Pascha pro nás není jen každoroční sváteční vzpomínkou. Je to neustále prožívaná skutečnost našeho křesťanského života. Vzkříšení Páně je osou naší víry. Tato víra nabízí našim srdcím, svedeným různými pokušeními a zmučeným světskou pomíjivostí, dar už zde na zemi prožívat část radosti nebeského

království. Protože Kristus ukázal vítězství nad jakýmkoliv nepřítelem, můžeme s apoštolem Pavlem nadšeně zvolat: „Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani moci, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ (Řím 8,38-39)

„Jestliže proviněním Adamovým se smrt zmocnila nad námi vlády skrze jednoho člověka, tím spíše ti, kteří přijímají (od Pána) hojnost milosti a darované spravedlnosti, budou vládnout v životě věčném skrze jednoho jediného, Ježíše Krista.“ (Řím 5,17) To je pozvánka adresovaná nám všem, pozvánka k „paschální hostině víry“. (Jak volá sv. Jan Zlatoústý.)

Půst, jestli jsme jej konali ve správném duchu, v nás vzbudil touhu po Bohu a po společenství s Ním. Obrátil naše duševní zraky od pozemského k nebeskému, od materiálního k duchovnímu, od dočasného k věčnému. Díky tomu s vírou vzhlížíme na Kristův kříž, skrze který Spasitel sestoupil za námi až na samotné dno lidské bídy. Spatřujeme ve znamení kříže zjevení Boží lásky člověku. Lásky, na kterou věřící člověk odpovídá svou vděčností a opětovanou láskou. Vzkříšení Pána je slavnostním a velkolepým zjevením Boží moci a Jeho svrchované vlády. (2 Tim 1,10) Vykupitel se ujal těch, které našel na dně nejhlubší propasti, a nese je s sebou vzhůru ke svobodě. Vede ty, kteří byli uvězněni ve strašných temnotách, rozlomil vrata žaláře, vytváří jim cestu do světla. Lidí, týraných ďáblem za své hříchy, se ujal Bůh, uvádí je do říše blaženosti a odpuštění.

Touha po věčném životě není pro nejhlubší nitro naší duše nic cizího. Všichni — už od útlého dětství — někde u kořenů své bytosti vnímáme nepřirozenost smrti a odpor k pomíjivosti. Nelze se s ní smířit, jak nad smrtí naříká básník. Smrt je nám z hloubi srdce protivná. Cítíme, že **jsme stvořeni pro život a ne pro umírání.** A tento věčný nesmrtelný život, o který bylo lidstvo kdysi pradávno vzpourou neposlušných prvních lidí připraveno, nám přišel Pán Ježíš vrátit. Jakými slovy za to poděkujeme? Pán se za námi vydal především proto, abychom z jeho rukou přijali dar života, který nám nabízí. Abychom přijali jako dar Jej samotného — pro nás poníženého, ukřižovaného, trpícího a pohřbívaného, a zároveň Jej přijímáme s Jeho vítězstvím nad smrtí, vstávajícího z mrtvých a vystupujícího se slávou na nebesa.

Tak se, skrze víru, pokoru, poslušnost a oddanost jeho milované Církvi, stáváme účastni Jeho slávy i Jeho vzkříšení, abychom se s ním radovali na nekonečné věky v Jeho Království.

A tím už se dostáváme k odpovědi na otázku: „**Jak důstojně oslavit Paschu?**“ Především posílením své víry a vděčnosti Bohu za to, co pro nás učinil. Víru a vděčnost vtělíme do svých životů tím, že je vedeme dle Božích přikázání, aby se líbily Pánu. A nezapomínejme, že na vzkříšení Pána důstojně odpovíme vzájemnou láskou – trpělivostí, soucitem, přejícností, nezištnou pomocí, kterou jeden druhému prokazujeme, snášenlivostí, pokorou před bližním. Pro paschální radost zapomeňme na své neshody. To je pravá oslava, kterou od nás Pán očekává! Slyšíme to zpívat při paschální bohoslužbě: „Povznesme se slavností a druh druhá obejměme!“

Přejeme všem povznášející a radostnou oslavu letošní Paschy Kristovy a pozdravujeme vás slovy paschálního troparu:

**Vstal z mrtvých Kristus, smrti smrt překonal
a jsoucím ve hrobech život daroval!**

Χρῆτός βοικρέε ἡζ' μέρτβυχζ, εμέρτῆιο εμέρτῆ ποπράβζ.
Ἡ εψυμζ βο γροβ'εχζ жнвóтз даровáвз.

† **Rastislav**

arcibiskup prešovský,
metropolita českých zemí a Slovenska

† **Michal**

arcibiskup pražský a českých zemí

† **Simeon**

arcibiskup olomoucko-brněnský

† **Juraj**

arcibiskup michalovsko-košický

† **Izaiáš**

biskup šumperský